

Yrityskaupan hyväksyminen: Berner Oy / Chemigate Oy

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV" tai "virasto") on 5.7.2021 ilmoitettu järjestely, jossa Berner Oy ("Berner" tai "ilmoittaja") hankkii yksinomaisen määräysvallan Chemigate Oy:ssä ("Chemigate" tai "kohde").

1 Yrityskaupan osapuolet

Berner on osakeyhtiö, joka harjoittaa kuluttajien, maatalouden, teollisuuden, terveydenhuollon ja eläintenhyvinvoinnin tuotteiden, raaka-aineiden, kemikaalien, koneiden, laitteiden ja palveluiden tukku-, vähittäis- ja agenttuurikauppaa sekä tuotantoa. Berner toimii Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Baltian maissa. Berner toimittaa Teollisuuden Berner -liiketoimintayksikkönsä kautta raaka- ja lisäaineita sekä kemikaaleja valmistavalle teollisuudelle sekä teiden kunnossapitoon ja veden käsittelyyn sopivia tuotteita infrasektorille ja julkisyhteisöille.

Chemigate on osakeyhtiö, joka valmistaa ja myy modifioituja tärkkelyspohjaisia side- ja liima-aineita sekä erikoiskemikaaleja erityisesti paperi- ja kartonkiteollisuuden käyttökohteisiin. Sen pääasialliset asiakkaat ovat suuria kansainvälisiä paperi- ja kartonkiteollisuuden yhtiöitä. Chemigaten tuotantolaitokset sijaitsevat Lapualla, Kaipiaisissa ja Mietoisissa.

2 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

Ilmoittajan mukaan osapuolten toimintojen välillä ei ole merkityksellisiä horisontaalisia päällekkäisyyksiä tai vertikaalisia yhteyksiä. Osapuolista Chemigate myy *modifioituja tärkkelyksiä* sekä lisäksi pienemmissä määrin *erikoiskemikaaleja ja reagensseja* paperi- ja kartonkiteollisuusasiakkaille. Sen sijaan Berner ei myy käytännössä lainkaan tärkkelystä paperi- ja kartonkiteollisuudelle, eikä se valmista, maahantuo tai myy erikoiskemikaaleja eikä reagensseja.¹ Täydellisyyden vuoksi ilmoittaja on kuitenkin kuvannut kohteen toimintaa ja markkina-asemaa alla tarkemmin määritellyillä markkinoilla.

KKV on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia ilmoittajan esittämän markkinamäärittelyn mukaisesti. Markkinamäärittely on voitu jättää avoimeksi, koska jäljempänä ilmenevin perustein yrityskaupan ei ole katsottu estävän kilpailua olennaisesti Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

---

¹ Bernerin konserniyhtiö Berner Chemicals Oy valmistaa ja toimittaa magnesiumkemikaaleja sellun ja mekaanisen massan valmistukseen, mutta se ei toimi ollenkaan erikoiskemikaalien markkinoilla. Ilmoittajan mukaan Berner (Teollisuuden Berner ja Berner Chemicals Oy) toimii vain peruskemikaalien markkinoilla ja sen tuotteet menevät pääsääntöisesti vain sellun valmistukseen. Chemigate ei toimita mitään tuotteita sellun valmistusta varten eikä toimi näillä markkinoilla.

Tärkkelyksen myynti paperi- ja kartonkitekiteollisuudelle

Ilmoittajan mukaan yleisimmin teollisuudessa käytetään maissi-, vehnä- ja perunapohjaisia tärkkelyksiä. Ilmoittajan mukaan maissi-, vehnä- ja ohratärkkelykset eli viljatärkkelykset soveltuvat samoihin käyttötarkoituksiin ja ovat toisiaan täysin korvaavia tuotteita. Sen sijaan peruna tuotantopanoksena ei ole täysin korvattavissa viljalla. Ilmoittaja katsoo tämän perusteella, että viljatärkkelykset muodostavat oman tuotemarkkinansa ja vastaavasti perunatärkkelys oman tuotemarkkinansa. Tärkkelyksiä voi käyttää sellaisenaan luonnollisessa eli natiivissa muodossa tai niitä voi modifioida. Yleisimmät modifiointimuodot ovat paperikoneella ajettavuuden muokkaus ja tärkkelyksen kiinnittymisen parantaminen paperikuituun. Ilmoittajan mukaan modifioimaton (ns. natiivitärkkelys) ja modifioitu tärkkelys kuuluvat eri relevanteille tuotemarkkinoille. Ilmoittaja katsoo, että kohteen toiminnan kannalta tässä asiassa relevantteina tuotemarkkinoina tulisi siten pitää 1) mukautetun (modifioidun) viljatärkkelyksen ja 2) mukautetun (modifioidun) perunatärkkelyksen myyntiä paperi- ja kartonkitekiteollisuudelle, minkä ohella ilmoittaja on toimittanut tietoja tärkkelyksen myynnin kokonaismarkkinoista.

Ilmoittaja katsoo, että relevantit maantieteelliset markkinat ovat laajuudeltaan Euroopan laajuiset. Asiakkaina ovat isot monikansalliset paperi- ja kartonkiyhtiöt, joille tärkkelystä toimitetaan eri puolilta Eurooppaa. Ilmoittajalla ei ole kuitenkaan tietoja Euroopan laajuisista tärkkelysmarkkinoista, minkä vuoksi se on toimittanut markkinatiedot vain Suomen markkinoiden osalta.

Ilmoittajan arvion mukaan *tärkkelyksen myynnin kokonaismarkkina paperi- ja kartonkitekiteollisuudelle Suomessa* on vuonna 2020 ollut yhteensä noin 230 000 tonnia. Chemigaten lisäksi tärkkelystä myyvät paperi- ja kartonkitekiteollisuudelle Suomessa ilmoittajan mukaan Roquette Nordica Oy ("Roquette"), Cargill Nordic Oy ("Cargill"), Altia Oyj ("Altia") ja Lantmännen Reppe AB ("Lantmännen") sekä joitakin pienempiä toimijoita. Ilmoittaja arvioi, että Chemigaten markkinaosuus tärkkelyksen myynnin kokonaismarkkinoilla Suomessa oli noin [30-40]² % vuonna 2020. Vastaavasti Roquetten markkinaosuus oli ilmoittajan arvion mukaan noin [30-40] % vuonna 2020, Cargillin noin [10-20] %, Altian noin [10-20] % ja Lantmännenin noin [0-5] %. Ilmoittajan mukaan myös unkarilainen tärkkelysvalmistaja Viresol on ryhtynyt maahan- tuomaan tärkkelystä Suomeen vuonna 2020.

Ilmoittajan arvion mukaan *modifioidun viljatärkkelyksen myynnin markkina Suomessa* oli kooltaan noin 139 000 tonnia vuonna 2020. Ilmoittajan arvion mukaan Chemigaten markkinaosuus modifioidun viljatärkkelyksen myynnin markkinoilla Suomessa oli [30-40] % vuonna 2020. Tärkeimmistä kilpailijoista Roquetten markkinaosuus oli vastaavasti noin [20-30] % ja Cargillin noin [20-30] %.

Ilmoittaja arvioi, että *modifioidun perunatärkkelyksen myynnin markkina Suomessa* oli vuonna 2020 noin 31 000 tonnia. Ilmoittajan arvion mukaan Chemigaten markkinaosuus modifioidun perunatärkkelyksen markkinoilla

---

² Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

Suomessa oli [50-60] % vuonna 2020. Tärkeimmistä kilpailijoista Roquetten markkinaosuus oli vastaavasti noin [30-40] %.

Erikoiskemikaalien ja reagenssien myynti

Edellä mainitun mukaisesti Chemigate myy lisäksi pienemmissä määrin erikoiskemikaaleja ja reagensseja paperi- ja kartonkitekiteollisuusasiakkaille.

Ilmoittajan mukaan *erikoiskemikaaleilla* tarkoitetaan tässä paperin ja kartongin laatuun sekä paperi- ja kartonkikoneiden ajettavuuteen vaikuttavia erikoistuotteita, joita käytetään paperi- ja kartonkitekiteollisuudessa massan valmistuksessa, valkaisussa, hydrofobiliimauksessa, lujuudessa, retentiossa, täyteaineina, sideaineina ja päällystyksessä. Chemigate myy erikoiskemikaaleja vain hydrofobiliimausta, lujuutta ja retentiota varten. Ilmoittajan mukaan Chemigate on erittäin pieni toimija näillä markkinoilla, joita hallitsevat Suomessa Kemira Chemicals Oy, Solenis Finland Oy ja Nalco Finland Oy. Chemigaten markkinaosuus Suomessa on ilmoittajan arvion mukaan alle [0-5] %.

Ilmoittajan mukaan *reagensseja* käytetään modifioitujen tärkkelysten valmistuksessa. Chemigate käyttää reagensseja omaa tärkkelyksen valmistusta varten ja se myös myy niitä. Reagensseja ei ilmoittajan käsityksen mukaan myydä lainkaan Suomeen. Ilmoittajan mukaan Chemigate on hyvin pieni toimija reagenssien markkinoilla.

Ilmoittaja katsoo, että erikoiskemikaalien ja reagenssien markkinat paperi- ja kartonkitekiteollisuudelle ovat molemmat vähintään Euroopan laajuiset ja mahdollisesti globaalit.

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajan mukaan yrityskaupan myötä sille ei synny määrävää markkina-asemaa eikä kilpailu yrityskaupan seurauksena olennaisesti esty millään relevantilla markkinalla. Yrityskaupan osapuolilla ei ole päällekkäistä horisontaalista toimintaa eikä kilpailutilanne relevanteilla markkinoilla siten muutu yrityskaupan johdosta. Ilmoittajan mukaan Euroopan laajuisista tärkkelysten myyntimarkkinaa hallitsevat joka tapauksessa suuret kansainväliset yritykset, kuten Roquette ja Cargill, minkä ohella Chemigate on erittäin pieni toimija erikoiskemikaalien ja reagenssien markkinoilla.

KKV:n arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Viraston markkinaselvityksessä ei myöskään ilmennyt, että yrityskaupalla olisi haitallisia kilpailuvaikutuksia.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Berner Oy hankkii yksinomaisen määräysvallan Chemigate Oy:ssä.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

7 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa ekonomisti Mikko Mononen, puhelin 029 505 3089, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Ekonomisti

Mikko Mononen